

І на оновленій землі врага не буде, супостата,
А буде син, і буде мати, і будуть люде на землі.

Тарас Шевченко

Білоцерківська міськрайонна газета

Громадська ДУМКА

Виходить з 30 серпня 1990 р. № 11 (14423), 13 БЕРЕЗНЯ 2026 р. Роздрібна ціна 10 грн. 00 коп.

Рід – це Коріння, яке тримає нас у найбуремніші часи

У Білій Церкві відбувся перший фестиваль сімейних ансамблів «Сила роду», ініційований та проведений Білоцерківською школою мистецтв № 1 імені Юрія Павленка. Цей вечір став справжнім святом родинної творчості, музики та єдності поколінь.

Як зазначила у своєму виступі директорка школи, заслужений працівник культури України Леся Крижешевська, «українська родина – це основа нашого суспільства, нашої держави. Сім'я, об'єднана спільними інтересами й творчістю, завжди міцна і духовно багата. Школа пишається багатьма мистецькими династіями, серед яких є по кілька поколінь випускників».

Ці слова особливо відгукнулися в серцях присутніх, адже фестиваль став живим підтвердженням того, що традиція родинного музикування передається від покоління до покоління, зміцнюючи духовні цінності та культурну спадщину громади.

«Рід – це коріння, яке тримає нас у найбуремніші часи. Це підтримка, любов і віра одне в одного. А коли родина творить разом, народжується особлива магія», – такими словами розпочався фестиваль, що зібрав на сцені десятки талановитих дітей, батьків і випускників школи.

Лунали українські народні пісні, класичні композиції, сучасні інструментальні та вокальні твори. На сцені виступали фортепіанні дуети, вокальні ансамблі, родинні тріо, гітарні та скрипкові колективи. Особливо зворушливими стали виступи, в яких разом виходили діти й батьки, а також великі творчі родини, що перетворювали сцену на справжній музичний простір єдності.

Програма вразила розмаїттям складів та жанрів. На сцені виступали брати й сестри, мами з доньками та великі сімейні ансамблі. Відкрили вечір брати Кірки з легендарною «Вишиванкою», а щемливі

«Чорнобривці» у виконанні родини Григор торкнулися серця кожного присутнього.

Фортепіанні та інструментальні виступи родин Бадайнауменко, Лимар-Чужа, Бондар, Росколюдько, Заволок, Лиман, Мельничуків, Бондаренків-Войцеховських, Михайленків, Осадчих, Харченків, Баранівських та Воропаїв продемонстрували спадковість талантів. Фортепіанний квінтет двох родин – Кірків та Канарських, вразив своєю завзятістю. Справжнім сюрпризом став виступ родини Лугових, де діти разом з батьками виконали саундтрек до «Сімейки Аддамс».

Фестиваль продемонстрував не тільки високий рівень підготовки учнів, а й глибоку підтримку родин, які разом з дітьми долучаються до мистецького життя. Атмосфера в залі була сповнена тепла, щирих емоцій і гордості за кожного виконавця.

Почесним гостем свята став секретар Білоцерківської міської ради Володимир Вовкотруб. Він привітав музичні родини з чудовими виступами та відзначив професійну роботу колективу школи, який впевнено тримає лідерські позиції та є одним із найкращих мистецьких закладів громади.

Фінал концерту виявився символічним. Коли на сцені відлунали всі номери, в залі раптово згасло світло – виклик часу, до якого українці вже звикли. Проте це лише додало вечору єднання. Традиційне спільне фотографування відбулося під освітлення десятків ліхтариків.

За інф. Білоцерківської школи мистецтв № 1 імені Юрія Павленка

«Душу й тіло ми положим...»

Скільки горя принесла нам ця жорстока війна, нав'язана ненависним божевільним москвитом... І скільки виявила справжніх героїв, готових у прямому сенсі покласти свої тіло й душу за нашу свободу.

Серед них – і наш земляк, 41-річний **В'ячеслав Олександрович ЧЕРНЯВСЬКИЙ**. Він служив водієм в автомобільному відділенні автороти військової частини А 7294. Помер 24 лютого внаслідок гострої серцевої недостатності.

СХИЛЯЄМО ГОЛОВИ У СКОРБОТІ Й ПОШАНІ. СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ВОЇНУ-ЗАХИСНИКОВІ.

Увібравши в себе душу України...

9 березня в Білій Церкві біля погруддя Тараса Григоровича Шевченка відбулося урочисте зібрання та покладання квітів з нагоди 212-ої річниці з Дня народження українського мислителя, поета, художника і громадського діяча.

Біля погруддя зібралися представники місцевої та районної влади, керівники структурних підрозділів, підприємств та організацій, студентська молодь, громадськість – аби вшанувати пам'ять Великого Кобзаря, віддати шану його безсмертному слову та ще раз засвідчити повагу до його внеску в духовну спадщину українського народу.

Тарас Шевченко – людина незвичайної долі й незвичайного таланту, що здобула світову славу. Його ім'я – це слава, велич і національна гордість України, його слово – це невмирущий вогонь і прагнення волі. Його ідеї – це почуття причетності до єдиного цілого, ім'я якому – народ.

Увібравши в себе душу народу, він підніс його духовну велич і красу на найвищу височину, чим збагатив увесь світ та уславив Україну.

Під час заходу відбулося традиційне вручення премії імені Віктора Міняйла переможцям I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у 2025/2026 навчальному році в секціях «Українська мова» й «Українська література» та їхнім науковим керівникам.

Дипломи лауреатів премії вручили секретар Білоцерківської міської ради Володимир Вовкотруб та начальник управління освіти і науки Юрій Петрик.

У секції «Українська мова» перемогу здобула **Кіра Богдан** – учениця Білоцерківського академічного ліцею «Мала академія наук», науковий керівник **Наталія Цаслива** – вчитель англійської мови, заступник директора Білоцерківського академічного ліцею «Мала академія наук».

У секції «Українська література» перемогу виборолла **Оксана Горбань** – учениця Білоцерківського академічного ліцею «Мала академія наук», а в секції «Українська мова» перемогла **Дарина Самогородська** – учениця Білоцерківського академічного ліцею «Мала академія наук». Науковий керівник цих двох переможниць **Володимир Терехов** – вчитель української мови та літератури Білоцерківського академічного ліцею «Мала академія наук».

Окрім дипломів лауреатів, учні-переможці та їхні вчителі отримали грошову винагороду в розмірі 3 і 2 тисячі гривень відповідно.

Під час заходу пролунали Шевченківські твори. Вірш «Мені тринадцятий минало» продекламував Олександр Новохацький – учень 3 класу ліцею «Перша Білоцерківська гімназія», вихованець театральної студії «Пролог» Центру позашкільної освіти «Соняшник». Пісню «Вітре буйний» на слова Тараса Шевченка виконали викладачі Білоцерківської школи мистецтв №5 ім. Сергія Томащука – Ольга Черненко, Василь Олексієнко, Андрій Шараєвський та Олег Роговенко.

На знак нашої шани великому Кобзареві учасники заходу поклали квіти до погруддя Тараса Шевченка.

Тарас Шевченко – наше сьогодні і наше майбутнє. Пам'ятаймо та шануймо спадщину Великого Кобзаря, його пророче слово, адже в ньому – сила нашого духу, любов до рідної землі та віра у вільну й незалежну Україну, яка й сьогодні надихає українців боротися, творити й берегти свою державу.

За інф. bc-rada.gov.ua

Із сесійної зали

Потреба в соціальному таксі зростає

Ірина Дога, депутат міської ради, директор Терцентру надання соціальних послуг ім. Петра Новотні, виступила на сесії зі зверненням, що зачіпає кілька важливих і нагальних для громади питань.

Вона розповіла, що послуга соціального таксі, яка запрацювала в місті в новому форматі, має неабиякий попит. Нею користуються як клієнти Терцентру, яких є майже 5 тисяч осіб, так і військовослужбовці, які їдуть до лікувальних установ у Київ та ін. У Терцентрі – тільки один автомобіль, який використовується для цих потреб, а запит суттєво більший. І хоча установа максимально коригує графік використання автобуса, цього недостатньо, щоб задовольнити потреби всіх. Тому Ірина Дога висловила прохання від колективу розглянути можливість та додатково передати спеціально облаштовані автомобілі установі.

Коментуючи питання, Володимир Вовкотруб відзначив, що завдяки нашим німецьким друзям з благодійної організації «Хоф-Шлютер» Біла Церква вже отримала 4 сучасні спеціально обладнані для перевезення маломобільних груп населення авто. Крім Терцентру, їх використовують інші заклади. Очікується, що невдовзі благодійниками буде передано ще два спецавтомобілі, тому така потреба має бути вирішеною.

Громаді потрібен хоспіс та місце прихистку для безхатьків

Депутатка також порушила питання щодо можливості створити в Білоцерківській громаді стаціонарне відділення для перебування лежачих одиночних громадян, які перенесли інсульт та інфаркти (паліативних хворих) і яких нема кому доглядати. Працівники Терцентру надають таким людям допомогу, але не можуть перебувати з хворими постійно. Тому є потреба в такому закладі.

А ще пані Ірина запропонувала розглянути можливість облаштувати в громаді місця для перебування та ночівлі осіб, які не мають постійного місця проживання. Як зауважила депутат, у Терцентрі є відділення, яке опікується цією категорією громадян. Їм допомагають із супроводом під час оформлення документів, одягом, харчуванням тощо. Проте безхатькам часто немає де ночувати. На жаль, зараз до цієї категорії належать і деякі внутрішньо переміщені особи, які через збройну агресію росії залишилися повністю без свого дому й документів. Їх прихистила Біла Церква, допомогла із оформленням паперів, але цим людям необхідне й житло. Тому є необхідність створення такого закладу.

Стосовно цих порушених питань Володимир Вовкотруб дав протокольне доручення створити робочу групу та опрацювати можливі варіанти вирішення озвучених проблем.

За інф. bc-rada.gov.ua

У Всесвітній день письменника, 3 березня, в бібліотеці-філії № 5 відбулася презентація книги Володимира Перерва «Протоієрей Петро Гаврилович Лебединцев: педагог, науковець, громадський діяч України (1820-1896 рр.)».

Історична спадщина Петра Лебединцева

Володимир Степанович Перерва – відомий у Білій Церкві та за її межами краєзнавець, історик, науковець та дослідник, кандидат історичних наук, автор понад 200 документальних праць. Володимир

Преображенського храму провінційного містечка Білої Церкви до кафедрального протоієрея Києво-Софіївського собору.

● Як стверджує автор: «Майже десятилітній білоцерківський період діяльності протоієрея о. Петра Гавриловича Лебединцева став часом фундації та становлення його багатовекторного служіння Церкві і ближнім на ниві документально-історичних досліджень та реформаторства віками традиційних для православних українців церковнопарафіянських шкіл».

● Важко навіть усвідомити, яку титанічну роботу проводив Петро Лебединцев для розвитку освіти, культури та задля збереження історичної спадщини України.

● І ми маємо пишатися тим, що в Білій Церкві є такий дослідник, історик і краєзнавець як Володимир Перерва, який взявся за вивчення творчого й життєвого шляху протоієрея Петра Лебединцева. І ця його праця вилілася в надзвичайно цікаву та змістовну книгу про видатну особистість.

Степанович – член правління Київської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, лауреат молодіжної премії голови Київської облдержадміністрації (2005) і літературно-мистецької премії імені І.С. Нечуя-Левицького (2011).

● У новій своїй праці автор на основі широкого кола архівних та опублікованих джерел XIX століття досліджує церковні та світські грані життєдіяльності отця Петра Гавриловича Лебединцева. У книзі висвітлюється непростий шлях від семінарського викладача та настоятеля Спасо-

● На презентацію завітали читачі, колеги-бібліотекарі та небайдужі містяни.

● З вітальним словом виступила очільниця Управління культури і туризму пані Юлія Ковальська, яка привітала автора з непересічною подією для нашого міста – виходом у світ надзвичайно потрібного й вагомого видання.

● Наприкінці зустрічі було багато запитань та невимушеного спілкування.

● Вже незабаром книги з'являться в бібліотеках міста.

Світлана ХМІЛЬОВА

«Найцінніше для світу – малювати свої почуття»

Художники відрізняються одне від одного – банальний факт. Але є одна річ, яка притаманна їм усім – публічність. Принаймні так вважає Георгій Пономарьов, білоцерківський художник, голова журі, що визначало переможців серед учасників традиційної виставки «Квіти серед квітів». Це та публічність, яка передбачає, що митець виносить свої твори на глядацький суд, дарує власну втілену в художньому полотні думку, фантазію, мрію, сон – усе, що народилося з-під пензля, тим, хто прийде на це подивитись.

Цього разу до виставкової зали бібліотеки № 5 на відкриття виставки й церемонію нагородження прийшло багато поціновувачів. Що зрозуміло, бо тутешні заходи – це завжди зустріч з цікавим, красивим, можливо, провокативним чи й унікальним. Як у житті, тільки в дуже концентрованому й естетично оформленому вигляді. От в тому вщерть наповненому двадцять другому автобусі, яким багато хто добрався до місця зустрічі з мистецтвом, сусідили зграйка дівчаток, таких собі мавок-красунь з весняним манікюром, стомлена жінка, яка похитувалася біля вікна з заплученими очима, й високий чоловік у камуфляжі. А за вікном автобуса була вона – зухвала й свіжа, вітряна й сонячна, трохи самовпевнена й лірично блакитноока. Начебто одна на всіх весна, а кожному бачиться по-своєму.

Отак і експозиція – сповнена вибухової переможно-весняної сили, якій поступила навіть затята цьогорічна зима. А разом з тим – різка, оголена й тривожна життєва правда. Без сонця, радості, напівтонів. Й ми розуміємо – це також квіти. Квіти цієї війни...

Фото Наталії Вересневої

Але в цьому залі весна все одно перемогла. Її так хороше багато! І поглядом, серцем, усім своїм еством ти тягнешся до того сміливого цвітіння, до того яскравого жовтого, «фірмового» зеленого – до повені надії, в якій готовий потонути... А втім, це просто думки однієї з відвідувачок. Можливо, ви відкриєте в собі якісь інші відчуття й асоціації.

Тим часом до нагородження запрошують одну за одною художниць-переможниць. У номінації «Натюр-морт» були визнані найкращими **Валентина Коробко** за її «Дзвіночки», **Наталія Друзь** за роботу «Крокуси» й **Тетяна Губрій** за «Відчуття літа».

В номінації «Портрет» перемогу здобули **Тетяна Матвієнко** за роботу «В гостях у мамі», **Галина Невінчана** за картину «Марго. Лютий 2022» та **Ганна Кочеткова** за її потужну «Маску».

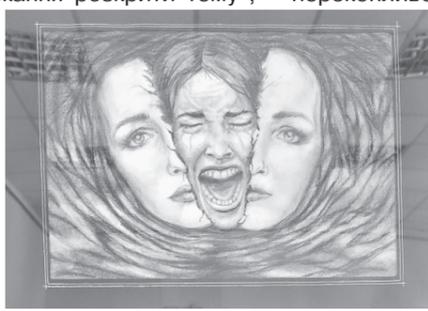
Правда, просто відбутися привселюдно схваленим отриманням заслужених відзнак не вийшло. Організатори вирішили вивідати в милих художниць трохи їхніх творчих вподобань (чи таємниць). Пан Пономарьов кожній поставив кілька запитань: про улюблену тему в образотворчому мистецтві, улюблений матеріал, яким користуються, улюблений колір. Про те, що надихає, і навіть про віру в Бога (хоча таке питання може поставити людині, мабуть, тільки Всевишній). Хтось із художниць тихенько відповів і з полегкістю видихнув, сходячи зі сцени з дипломом та символічним подарунком. Хтось був у міру лаконічним і залишився загадкою. Хтось легко, цікаво й емоційно все розклав, як мовиться, по

полічках. А хтось, зробивши декілька мазків-акцентів, дав зрозуміти, що за усмішкою і за тими кількома представленими роботами сховалися глибокі пережиті втрати, з яких дивовижним чином виросла велика сила.

«Творчість сама по собі потребує натхнення, а надихнути може будь-що, – розповіла, відповідаючи на запитання ведучого, Ганна Кочеткова. – Сьогодні я люблю малювати квіти, а завтра мені сподобається малювати портрети. Але я розумію, що найцінніше для світу – малювати свої почуття». Тепер уже колишня жителька Гуляйполя, що в Запорізькій області, пані Ганна переїхала до Білої Церкви разом із сім'єю рік тому. Великі плани, велике натхнення, велику кількість полотен, замовлень у неї забрав ворог. «Сдине, чого йому не вдалося забрати, – це вміння малювати і любов до мистецтва та дітей... А малювати можна будь-чим, головне – натхнення й бажання розкрити тему», – переконливо стверджує художниця.

До речі, її «Маска», яка отримала перемогу, намальована звичайними олівцями. А тему розкрила на двісті відсотків.

Валентина ХРАБУСТ

У Київській області впроваджується програма, покликана посилити енергонезалежність споживачів та підвищити загальну стійкість регіону до викликів воєнного часу. Йдеться про оновлену програму стійкості систем життєзабезпечення і критичної інфраструктури Київської області на 2023–2027 роки. Її мета – допомогти людям і громадам менше залежати від перебоїв з електро- та теплопостачанням.

Програма передбачає часткову компенсацію витрат на обладнання для приватних і багатоквартирних будинків.

Енергонезалежність для жителів громад

ПІДТРИМКА ДЛЯ ВЛАСНИКІВ ПРИВАТНИХ БУДИНКІВ

Жителі області можуть отримати відшкодування частини коштів на:

- двоконтурні котли (газові або на іншому паливі, крім електричного) – для приватних та багатоквартирних будинків, де є можливість;

- газові плити;
- сонячні електростанції для приватних домогосподарств;
- генератори.

Компенсація за заявами, поданими після 1 березня 2026 року, становить:

- 30 % вартості котла, але не більше 7000 грн;
- 30 % вартості газової плити, але не більше 3000 грн;
- до 50 000 грн за встановлення сонячної електростанції з двонаправленим лічильником;
- 30 % вартості генератора, але не більше 3300 грн.

Отримати компенсацію можна лише один раз за кожним видом обладнання.

Важлива умова: обладнання має бути офіційно введено в експлуатацію та підключене відповідно до вимог виробника і чинних правил. Для газового обладнання – з урахуванням вимог оператора газорозподільної системи. Без підтверджувальних документів компенсація не надаватиметься.

ПІДТРИМКА ДЛЯ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ

Програма також допомагає зробити багатопверхівки теплішими та енергоефективнішими.

Область компенсує 30 % витрат (але не більше 300 000 грн) на роботи з термо-модернізації багатоквартирного будинку.

Отримати кошти можуть юридичні особи – суб'єкти управління/утримання багатоквартирного будинку (ОСББ, управитель, керуюча організація, балансоутримувач, експлуатуюча організація, комунальне підприємство тощо). Компенсація надається один раз – для одного будинку і за однією заявою.

Також передбачено часткове відшкодування на встановлення генераторів для забезпечення резервного електроживлення багатоквартирних будинків. Розмір компенсації – 30 % вартості, але не більше 100 000 грн. Скористатися підтримкою можна один раз щодо одного будинку.

ЯК ВЗЯТИ УЧАСТЬ

Фізичні та юридичні особи зможуть подавати необхідні пакети документів для участі у програмі через Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП). Про старт прийому документів буде повідомлено додатково.

ПІДТРИМКА ДЛЯ ГРОМАД

Окремий напрям – допомога територіальним громадам. З обласного бюджету надається субвенція на співфінансування:

- придбання та встановлення блочно-модульних котелень на об'єктах соціальної сфери (до 30 % вартості проекту, але не більше 1 500 000 грн на об'єкт);

- встановлення сонячних електростанцій на об'єктах соціальної сфери (30 % вартості, але не більше 300 000 гривень на об'єкт).

Обов'язкова умова – співфінансування з місцевого бюджету або інших джерел.

Програма покликана зменшити витрати людей на тепло й електроенергію, підвищити комфорт у будинках та зробити громади більш енергостійкими.

За інф. Департаменту комунікацій КОДА

Інформація управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради про оголошення конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені для проведення незалежної оцінки об'єкта для цілей оренди

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості об'єкта для цілей оренди.

Об'єкт оцінки:

№ п/п	Об'єкт	Площа, м ²	Місцезнаходження об'єкта
1.	Нежитлове приміщення в житловому будинку	131,7	Київська обл., Білоцерківський р-н, м. Біла Церква, вул. Росьова, 3, приміщення, 6

Дата оцінки: 28.02.2026 р.

Замовник робіт: управління комунальної власності та концесії БМР; платник робіт: управління комунальної власності та концесії БМР; очікувана найбільша ціна надання послуг з оцінки: 6000 грн; строк виконання робіт: не більше 5 календарних днів від дати підписання договору про надання послуг з оцінки майна.

Конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності буде здійснюватися відповідно до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого наказом ФДМУ від 31.12.2015 р. № 2075. До участі в конкурсі допускаються претенденти, які діють на підставі чинних сертифікатів суб'єкта оціночної діяльності, виданих відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», якими передбачено провадження практичної діяльності з оцінки майна за напрямками оцінки майна та спеціалізаціями в межах таких напрямків, що відповідають об'єкту оцінки. Вимоги до претендентів для участі в конкурсі (учасників конкурсу) викладені у розділі II Положення. Вимоги до конкурсної документації, порядку її складання, оформлення та подання містяться у Положенні, зокрема у розділах I, II, III, та додатках до нього. Заява про участь у конкурсі з відбору суб'єктів оціночної діяльності, інформація щодо досвіду суб'єкта оціночної діяльності та (або) оцінювачів, які будуть залучені до виконання робіт з оцінки майна та підписання звіту про оцінку майна, інформація про претендента подаються за встановленими в додатках 3–5 до Положення формами.

Конкурсна документація подається у запечатаному конверті не пізніше ніж за чотири дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно) за адресою: 09100, Київська обл., м. Біла Церква, вул. А. Шептицького, 2. Телефони для довідок: 5-35-31, 5-86-74.

Конкурс відбудеться 30.03.2026 р. об 11.00 в приміщенні управління комунальної власності та концесії БМР за адресою: Київська обл., Білоцерківський р-н, м. Біла Церква, вул. А. Шептицького, 2.

Руслан ГРЕБЕНЮК, начальник управління комунальної власності та концесії

Втрачене посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни, серія А, № 480069, видане на ім'я **Куніцька Надія Сергіївна, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.**

Втрачене посвідчення учасника бойових дій, серія УБД, № 816518 від 30.11.23 року, видане на ім'я **Іщенко Артем Костянтинович, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.**

**ПРОДАЮ ЧАСТИНУ БУДИНКУ
в центрі міста Білої Церкви**
з трьох кімнат, веранда 40 м²,
сарай, погріб, альтанка, 1,5 сотки
землі. Ціна 50 тис. у. о.
Тел.: 067-440-25-81.

НАТЯЖНІ СТЕЛІ
Замір безкоштовний.
Монтаж – один день.
Гарантія – 15 років.
068-155-8-122

Ціни на продукти в 2026 році: що прогнозують для України

Україна увійшла до переліку європейських країн з найвищим прогнозованим зростанням цін на продукти в 2026 році. Що вже подорожчало та які товари найближчим часом очікують зміни цінників, розповідає Центр громадського моніторингу та контролю.

Невтішне лідерство

За даними ресурсу Visual Capitalist, який ґрунтується на оцінці Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН, саме Україна може продемонструвати найвище в Європі зростання продовольчих цін 2026 року. Прогнозований показник – 9,2 відсотка. Також на 8,9 % зростуть ціни на харчі в Білорусі, на 7,4 % – у Румунії. Найбільший стрибок прогнозують в Ірані – 55,9 %, Аргентині – 33,2 % та Туреччині – 25,1 %.

Дорожчає картопля

Останніми тижнями в Україні подорожчала картопля – в середньому на 14 %. Зростання вартості сприяє підвищений попит на цю продукцію: картоплю активно закуповують як оптові компанії, так і роздрібні мережі. Водночас пропозиція якісної продукції на ринку дещо обмежена, оскільки частина господарств утримується від продажів, очікуючи подальшого зростання цін.

Частина виробників, які наразі стримують продажі картоплі, сподівається на повторення минулорічного сценарію, коли ціна на цю продукцію досягала 30 грн/кг. Водночас ключові гравці ринку вважають, що цього сезону така ситуація навряд чи повториться, оскільки чергове подорожчання може стимулювати збільшення поставок імпоротної картоплі.

Нині картопля в Україні продається в середньому на 55 % дешевше, ніж в аналогічний період минулого року. Водночас більшість фермерів планують і надалі підвищувати ціни, посилаючись на стрімке скорочення запасів у сховищах.

Весняні клопоти

Шість помилок у підживленні розсади

Молода розсада дуже вразлива. В перші тижні закладається її «імунітет» – те, якою вона буде: сильною і стійкою чи кволою і проблемною. Дуже часто все вирішують не світло чи полив, а добрива.

Розсада реагує на підживлення зовсім не так, як дорослі рослини. Те, що для грядки норма, для маленького сіянця може стати стресом. Ось найпоширеніші помилки, яких краще уникати.

Підживлення з перших днів

Поки у рослини є лише сім'ядоліні личочки, їй не потрібні жодні добрива. Всі поживні речовини вона бере з насіння. Якщо почати підживлювати занадто рано, коріння ще просто не здатне буде засвоювати ці речовини. Натомість у ґрунті накопичуватимуться солі, які можуть пошкодити ніжні корінці.

Як правильно: чекати появи справжніх листків (другої пари) і лише після цього робити дуже слабке підживлення.

Занадто концентрований розчин

Інструкції на добривах зазвичай написані для дорослих рослин. Але у розсади мікроскопічна коренева система й мінімальний об'єм ґрунту. Повна доза добрив для неї – це майже гарантований хімічний опік: листя темніє по краях, ріст зупиняється, рослина в'яне.

Як правильно: починати з однієї четвертої рекомендованої дози. Краще недогодувати, ніж перегодувати.

Добрива на сухий ґрунт

Це одна з найнебезпечніших помилок. Коли поживні розчини потрапляють у сухий субстрат, вони концентруються прямо біля коріння. Результат – той самий опік, навіть якщо доза добрив була невеликою.

Як правильно: спочатку зволожити ґрунт звичайною водою. І лише після цього – підживлювати. У вологому середовищі поживні речовини розподіляються рівномірно.

Чіткий графік «раз на тиждень»

Розсада росте швидко, і їй потреби змінюються буквально щотижня. Те, що підходить двотижневим сіянцям, може бути занадто для шеститижневих.

Зростатимуть ціни на макаронні вироби

На 10–12 % у 2026 році зростуть ціни на макаронні вироби. А вже вартість виробництва цієї продукції минулоріч збільшувалася швидше за відпускні ціни. Підвищення цін від вітчизняних виробників може викликати ще більше зростання частки імпортованих товарів. Наразі продукція українських виробників становить 43,7 %, решта – завезені з-за кордону товари. До слова, з березня цього року за деякі макаронні вироби буде нараховуватися 15 % «Національного кешбеку» замість попередніх 10-ти.

Овочі та фрукти

В Україні трохи знизилася ціна на тепличні огірки. Це пов'язують з незначним збільшенням пропозиції продукції з місцевих господарств. Ще одним вирішальним фактором стало погіршення попиту. Оптові компанії та роздрібні мережі зменшили обсяги закупівель місцевих огірків, посилаючись на низькі темпи збуту. В результаті ціна цих овочів наразі становить 125–170 грн/кг.

Попри зниження цін, українські тепличні комбінати пропонують огірки в середньому на 50 % дорожче, ніж наприкінці лютого 2025 року. Водночас більшість ключових гравців ринку не виключають подальшого зниження цін у цьому сегменті.

Однак поки що подешевшення свіжих овочів та фруктів чекати не варто. Значна частина попиту не компенсується дешевим імпортом через складну логістику під час війни. Крім того, навесні пропозиція свіжих овочів і фруктів скорочується.

Однаковий графік підживлення для всіх – прямиий шлях до перекосів: молоді отримують забагато, старші – замало.

Як правильно: орієнтуватися не на календар, а на вигляд рослин: бліде, повільне зростання свідчить про нестачу живлення, а темно-зелений колір і «жирні» стебла – про надлишок, найчастіше азоту.

Багато азоту

Азот дійсно стимулює ріст, але у розсади він часто дає зворотний ефект: рослини витягуються, стають ламкими, гірше переносять пересадку. Для молодих сіянців важливіше не зелена маса, а коренева система.

Як правильно: обирати збалансовані добрива або ті, де фосфору не менше, ніж азоту. Саме фосфор відповідає за розвиток коренів.

Відсутність «промивання» ґрунту

У маленьких контейнерах солі з добрив нікуди не діваються – вони накопичуються. З часом коріння починає погано вбирати воду, навіть якщо полив регулярний. Зовні це виглядає як пересушення, але додатковий полив лише погіршує ситуацію.

Як правильно: раз на кілька тижнів добре проливати розсаду чистою водою, щоб надлишок солей вийшов через дренажні отвори.

Головне, що варто пам'ятати: розсада не потребує активного підживлення. Їй потрібна помірність.

Правильне підживлення не прискорює ріст силоміць, а допомагає рослині розвиватися у своєму темпі. Саме така розсада після висадки швидко приживається і дає сильні, здорові рослини.

Всіма друзями у Владислава були «потрібні» люди. Бо зараз довіряти особливо нема кому. Інша річ – жінки. Їм можна й душу вилити. Легко заховався, легко розлучався. Дружина? Вони – давно чужі. Якщо чесно, Владислав одружився більше на її грошах і тестевій посаді, що відкривала двері до приватного бізнесу.

Ірина ж любила його. У хвилини ніжності зізнавалася в коханні, у тому, що він – єдиний і найкращий чоловік у світі. Але Владислав відчував: йому ніколи не дотягнутися до неї. До її інтелекту, особливого шарму і вишуканості, а водночас простоти, до якої, як хтось з мудрих сказав, не опускаються, а піднімаються.

Якось на одній з вечірок він відверто залився до молоденької дружини відомого, але вже в літах підприємця. Той саме прихворів і «юна леді» була на вечірці одна. Ірина ж поводитися, ніби все відбувалося, як належне. Підтримувала розмову, жартувала. Вибрала мить і підійшла до них, усміхнулася.

– Вам одній сумно, чи не так? – звернулася до жінки, який він протягом вечора приділяв увагу. – Влад цікавий співбесідник. Він будь-кого може розважити. До речі, ми уже їдемо додому, у Владислава завтра зранку відповідальна зустріч. Можемо вас підвезти, ви ж теж поспішаєте додому? До речі, як здоров'я вашого чоловіка? Передавайте від нас вітання.

Сказала це голосно, спеціально, аби всі почули. Владислав був готовий убити Ірину, але заперечити не посмів. Навпаки, підтакнув дружині.

Вдома намагався обняти Ірину.
– А ти правильно зрозуміла: я справді хотів «виручити» цю жінку. Вона була така самотня...

– Ти хотів зробити боляче мені. Тобі це вдалося. Жаль тільки, ти не знаєш сам, що хочеш довести.

Він не сподівався від дружини цих слів. Відвертих і беззахисних. Ірина й тут перемогла, сказавши правду.

Напевне, ще один раз вона була з Владиславом такою ж відвертою. Коли поверталися з села, де жила його старенька мама. Ірина сиділа поруч задумана, притиснена. Тримала в руках букет чорнобривців – мама щедро насівала їх довкіл хати. Владислав не розумів дружину – біля їхнього особняка цілий розарій, а вона везе ці простенькі квіти.

– Пам'ятаєш, – обізвалася Ірина, – як ти вперше завіз мене до своєї мами? Зараз вона зовсім старенька, хвора. Їй нелегко жити одній у селі. Давай купимо їй квартиру в місті або взагалі заберемо до нас. Місця вистачить...

Він ледве не з'їхав з дороги від несподіванки. Це вже щось справді нове.

– А кому вона тут, у місті, потрібна? Так, мама немоло-

Сліпі небеса

да. Скільки їй лишилися... І тратити гроші на квартиру...

– Господи, як ти можеш? Невже не боїшся, що там, на небесах...

– Небеса глухі. І сліпі, Ірино. Інакше...

Владислав не доказав, що інакше вони, ці небеса, не допустили б того, що він діяв останнім часом. Що давно уже за спиною тестя й Ірини влаштував різні бізнесові справи з вигодою лише для себе. Відкрив нову фірму на своє ім'я, забувши, що гроші – сімейні. Втім, Ірина хотіла ніби щось сказати... Але дружина вже сиділа далеко і чужа.

І тільки через місяць, коли Ірина подала на розлучення, Владислав дізнався, про що вона хотіла повідомити йому в той день. Дружина чекала дитину.

Однак майбутня дитина – це не причина виселяти його з квартири. Він судився з Іриною за кожен сантиметр, точніше, з тестем, на якого був записаний особняк. А якщо не хочуть Владислава бачити, хай компенсують грошми. Щодо бізнесу, Владислав був спокійний – він давно перебрив на себе, що міг. Тепер він може поїхати відпочити. А тим часом – до нової подружки.

По дорозі купив шампанське, цукерки. Мчав своєю розкішною іномаркою, незважаючи на потік машин. Чомусь раптом згадав про колишню дружину. Може, заїхати? Знав, що Ірина народила сина. Владислав його і досі не бачив. Якось зателефонував, але наткнувся на сталевий голос тестя.

– Ти отримав усе. Більше тут твого нічого нема, – ось що почув у відповідь. Нема і не треба. Чому взагалі він згадує про це? Про той день, коли Ірина везла з села чорнобривці. Якби тоді Владислав вислухав її... Ні, так не годиться, геть від спогадів, від сентиментів. Натиснув на «газ», пішов на обгін. І тільки в останню секунду помітив, як на його легко-

вик, певне, з не меншою швидкістю мчав вантажний фургон.

Отямився в лікарні.

– У вас є хтось з рідних? Назвіть адресу, телефон, – чув далекий, ніби з підземелля голос лікаря.

Рідні? Мама... Ні, вона зовсім стара, нічим йому не зарадить. Ірина? Тепер і вона – чужа. Зачекайте, що з його руками, з усім тілом? А ще він нічого не бачить.

– Отож бо... За вами потрібен особливий догляд. Назвіть хоч якийсь телефон, – просив лікар.

Те, що в палату зайшла Ірина, Владислав зрозумів одразу: лише вона з його знайомих жінок користувалася такими парфумами. Вони пахли вербовими коти-ками, шкіркою мандарина і ще чимось невловимо свіжим, весняним. Присіла на краєчок ліжка.

– Не хвилюйся, медики запевняють, що все буде гаразд. Руки-ноги тобі складуть. Хребет – не пошкоджений, значить, будеш ходити. З очима складніше. Лікар каже, пошкоджений нерв. Може, треба буде кілька операцій. При необхідності – направлять до Києва.

– Ще прийдеш, Ірино?

– Не знаю. Я зробила все необхідне. Розпорядилася коштами для лікування, найняла тобі няню.

Владислав пережив одну операцію, другу, третю. Потім був Київ, консультації різних медичних світил. Усі розводили руками: хіба диво і час повернуть йому зір. Треба вчитися жити заново. Головне – спокій, позитивні емоції. Легко сказати. Після року всіх митарств справи у його фірмі далеко не успішні, а якщо чесно – ніякі. Ні прибутків, ні нових контрактів.

– Поїдьте до мами. Ви казали, вона живе в селі. Там тихо, спокійно. Якраз те, що вам треба. Відпочинете від лікарень, потім направимо вас у центр реабілітації, – радив професор.

Бродив стежинами маминого саду. Тепер тільки вона, а ще паличка – його супутники. Він же нічого не бачить. Справді, над ним лише сліпі небеса.

– Гості у нас скоро будуть, – якось сказала мама.

– Гості? Звідки? До нас же, крім твоїх сусідів, ніхто не приходять.

– Не знаю. Але гості таки будуть, бо вранці до хати залетіла ластівка.

...Як і тоді, в лікарні, Владислав упізнав Іринині парфуми. Чув, як ішла до нього поміж старих яблунь.

– Ти?

– І не одна. Я привезла тобі сина. Ось, він уже сам ходить.

Маленька тепла долонька торкнулася Владиславової щоки. Ніби на мить, на долю секунди він побачив яскраве сонячне проміння, що пробивалося крізь голубе небо.

Зіна КУШНІРУК

З редакційної пошти

Куди поділися кіоски «Преса»?

Мешканців міста цікавить, навіщо їх позакривали. Спочатку, 1–2 роки тому, щез кіоск із зупинки «Палац культури «Росава», що на масиві Леваневського (проспект Незалежності). Потім закрили такий же ларьок в районі магазину «Пчілка» по вул. Митрофанова й на площі Волі (віднедавня він запрацював – прим. редакції) – не знаю, як в інших місцях, але, гадаю, ситуація подібна.

І немовби стало чогось не вистачати... Завжди було зручно вийти з тролейбуса чи маршрутки й тут же, на зупинці громадського транспорту, купити газету й журнал. Довгі роки такі кіоски користувалися популярністю в жителів Білої Церкви, а товари в них – преса – попитом.

Тут був широкий асортимент на різний смак: журнали мод, кулінарні рецепти, гороскопи, видання про акторів, про спорт, політику, новини.

У цих крамничках продавалися як білоцерківські, так і всеукраїнські й зарубіжні газети та журнали з найрізноманітнішою інформацією. Для тих, хто не передплачує друковані видання, то була гарна можливість їх придбати тут. До того ж, у кіосках «Преса» завжди можна було купити також блокноти, кулькові ручки, акварельні фарби, календарики і навіть цигарки. І раптом усі ці торгові точки позакривали. Але ж вони потрібні людям! Велике прохання повернути «Пресу» читачам!

Алла СОКОЛОВА

ОВЕН. Час діяти рішуче. У стосунках варто бути м'якшими: різке слово може образити близьку людину.

ТЕЛЕЦЬ. Період впорядкування – у фінансах, думках і навіть у шафі. Можливі приємні новини. Ваш козир – витримка та стратегічне мислення.

БЛИЗНЮКИ. Тиждень обіцяє бути динамічним і насиченим на контакти. Можлива цікава пропозиція або нове знайомство, яке матиме перспективу.

РАК. Довіряйте інтуїції – вона буде вашим головним навігатором. У фінансових питаннях варто проявити обережність. Знайдіть час для себе.

ЛЕВ. Ваші лідерські якості будуть помітні, а ініціативи – підтримані. У стосунках додайте більше тепла й уваги – це повернеться сторицею.

ДІВА. Легко вдаватиметься робота з документами, цифрами, планами. Чудовий час для навчання або професійного розвитку. Можливий приємний сюрприз.

ТЕРЕЗИ. Головний виклик – зберегти баланс між роботою та особистим життям. Можливі романтичні моменти або нові знайомства.

СКОРПІОН. Доведеться ухвалювати важливі рішення й швидко реагувати на зміни. Варто уникати ревнощів і зайвої підозрливості.

СТРІЛЕЦЬ. Тиждень відкриває нові горизонти. Можливі плани щодо подорожей або старту нового проекту. Спілкування з друзями подарує заряд позитиву.

КОЗЕРІГ. Робота і кар'єрні питання виходять на перший план. Вам довіряться складні завдання, і це шанс проявити професіоналізм. Не забувайте про відпочинок.

ВОДОЛІЙ. Креативність стане вашим головним союзником. Добре працювати в команді, брати участь у спільних ініціативах. Слід уникати імпульсивних витрат.

РИБИ. Гарний період для мистецьких занять, планування майбутнього та внутрішнього перезавантаження. Не ризикуйте з фінансами.

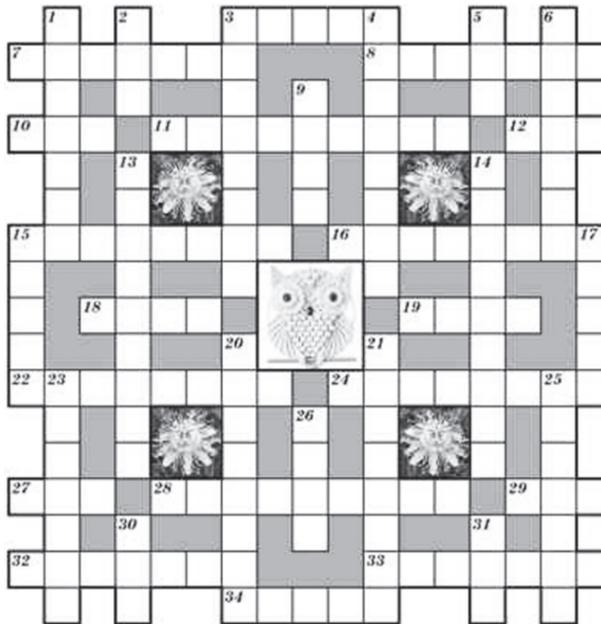
Гороскоп
16 – 22 березня

Кросворд «3 усіх усюд»

По горизонталі: 3. Найактивніша, найбільш освічена частина суспільства. 7. Систематизоване зведення відомостей про земельні ділянки. 8. Руйнівники культурних цінностей. 10. Час, з якого запроваджується система літочислення. 11. Операція ототожнювання символів одного коду з символами іншого коду. 12. Антитерористична операція. 15. Сильне враження від будь-якої події. 16. Юридична особа, що надала в позичку гроші та має право вимагати від боржника їх повернення. 18. Середовище, в якому поширюються радіохвилі. 19. Особа, зв'язана з кимось довір'ям, відданістю. 22. У давньогрецькій міфології чудовисько з тілом людини і головою бика. 24. Збірка літературних творів. 27. Східна частина церковної споруди. 28. Форма фінансової допомоги підприємствам у період економічної кризи. 29. Система символів для передавання, обробки і зберігання інформації. 32. Металева або дерев'яна шафа, у верхній частині якої встановлено корабельний компас. 33. Форма суспільної свідомості людей. 34. Штучний корунд, який одержують з бокситів.

По вертикалі: 1. Різновид ручного плетіння з ниток або тасьми. 2. Одиниця вимірювання атмосферного тиску. 3. Глибокі знання, широка обізнаність, начитаність. 4. Ризиковане, сумнівне діяння, розраховане на випадковий успіх. 5. Хвалебна пісня, присвячена видатній події. 6. Вироби з ниток, виготовлені за допомогою гачка і спиць. 9. Напіввовняна тканина з крученими нитками основою для жіночих пальт. 13. Трав'яниста або дерев'яниста ліана. 14. Спеціальні суди. 15. Сухий гарячий вітер у пустелях. 17. Художник-живописець, за ескізами якого було виконано мозаїку Троїцького собору Почаївської лаври. 20. Майстерня, яка обслуговує авіаційну частину. 21. Заметіль, яка супроводжується сильним вітром і низькою температурою повітря. 23. Особа, якій передаються цінні папери за передатним написом. 25. Справжнє ім'я автора твору. 26. Сільськогосподарське знаряддя, призначене для розпушування ґрунту (заст.). 30. Дорожньо-транспортна пригода. 31. Місце перебування запорізьких козаків.

Склала **Василина МАЛА**

Відповіді:
По горизонталі: 3. Еліта. 7. Катастр. 8. Вандали. 10. Ера. 11. Кодування. 12. АТО. 15. Твін. 13. Паличка. 14. Трибунал. 15. Самум. 17. Період. 20. Авіабаза. 21. Бриццард. 23. Поверталь. 1. Макраме. 2. Бар. 3. Ерудиція. 4. Авантюра. 5. Ода. 6. Плетиво. 9. Венція. 29. Код. 32. Нактоз. 33. Релігія. 34. Алунд.
По вертикалі: 1. Різновид ручного плетіння з ниток або тасьми. 2. Одиниця вимірювання атмосферного тиску. 3. Глибокі знання, широка обізнаність, начитаність. 4. Ризиковане, сумнівне діяння, розраховане на випадковий успіх. 5. Хвалебна пісня, присвячена видатній події. 6. Вироби з ниток, виготовлені за допомогою гачка і спиць. 9. Напіввовняна тканина з крученими нитками основою для жіночих пальт. 13. Трав'яниста або дерев'яниста ліана. 14. Спеціальні суди. 15. Сухий гарячий вітер у пустелях. 17. Художник-живописець, за ескізами якого було виконано мозаїку Троїцького собору Почаївської лаври. 20. Майстерня, яка обслуговує авіаційну частину. 21. Заметіль, яка супроводжується сильним вітром і низькою температурою повітря. 23. Особа, якій передаються цінні папери за передатним написом. 25. Справжнє ім'я автора твору. 26. Сільськогосподарське знаряддя, призначене для розпушування ґрунту (заст.). 30. Дорожньо-транспортна пригода. 31. Місце перебування запорізьких козаків.

Сайт Shoptik UA	П'ятниця, 13.03 ніч +2 день +15	Субота, 14.03 ніч +2 день +14	Неділя, 15.03 ніч +2 день +13	Понеділок, 16.03 ніч +2 день +13	Вівторок, 17.03 ніч +3 день +12	Середа, 18.03 ніч +2 день +12	Четвер, 19.03 ніч +2 день +11
-----------------------	--	--	--	---	--	--	--

Тримай очі на зірки, а ноги на землю. (Т. Рувельм)

Засновник:
ПП «Редакція газети
«Громадська думка»
Редактор **Валентина Храбуст**

Адреса редакції: Київська область,
м. Біла Церква, вул. Партизанська, 18.
Телефони: 6-33-02, (097) 355-12-50.
E-mail: grom.dumka@ukr.net
Надруковано в ТОВ «Білоцерківдрук».
Газета виходить щоп'ятниці.
Тираж згідно із замовленням.

Розрахунковий рахунок
UA 04334851000000026003174658
в АТ ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ
БАНК
Код ЗКПО 13723251
Реєстр. свідоцтво: серія КІ № 1739
від 17.01.2019 р.

Матеріали і фотознімки, надіслані до редакції,
не рецензуються і не повертаються.
Думки авторів публікацій у «Громадській думці»
не завжди збігаються з точкою зору редакції.
За достовірність фактів відповідальність несе автор.
За зміст реклами відповідає рекламодавець.
Редакція листується з читачами тільки на сторінках
газети.